

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 31 » _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

для студентів 1 курсу

Спеціальність 014 Середня освіта

(014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво))

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2430
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2016

Київ
2016

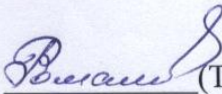
Робоча програма «Хорове диригування» для студентів 1 курсу
за спеціальністю 014 Середня освіта (014.13 Середня освіта Музичне мистецтво)

Розробник: Теряєва Лариса Анатоліївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від « 29 » серпня 20 16 р. № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії

(Т.В.Романова)
(підпис)

© _____ 20__ рік

© _____ 20__ рік

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»

Курс	Спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів: 1 кредит</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>180 годин</i></p> <p><i>1 курс – 37 год.</i></p> <p>Тижневе навантаження: <i>1 год.</i></p>	<p>Шифр та назва спеціальності: 014. Середня освіта (014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво))</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>"молодший спеціаліст"</i></p>	<p>Рік підготовки: <i>1</i> Семестр: <i>1-2</i></p> <p>Аудиторних занять – 33 год.: <i>1 семестр – 16 год.</i> <i>2 семестр – 17 год.</i></p> <p>3 них практичні заняття - 31 год.: <i>1 семестр – 15 год.</i> <i>2 семестр – 16 год.</i></p> <p>підсумковий контроль знань – 2 год.: <i>1 семестр – 1 год.</i> <i>2 семестр – 1 год.</i></p> <p>самостійна робота – 4 год.: <i>1 семестр – 2 год.</i> <i>2 семестр – 2 год.</i></p>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В багатівікових традиціях національної музичної культури хоровий спів є основною формою масової музичної освіти і виховання підростаючого покоління. Тому в системі музичної підготовки «Хорове диригування» посідає одне з важливих місць.

На протязі всього періоду навчання кожен студент диригує твори з супроводом та a cappella. В роботі над піснею з супроводом студент грає мелодію або гармонію однією рукою, а другою – диригує; твір без супроводу бажано розучувати з камертоном.

До початку роботи з хором студент пише анотацію до твору, над яким він буде працювати, де обов'язково фіксує план роботи, розкриває характер пісні, аналізує вокально – хорові труднощі, засоби їх подолання та диригентський жест.

Основне завдання у вихованні керівника хору – навчити не просто аналізувати хорове звучання, якість виконання, чути і виправляти інтонаційні недоліки, а переконати виконавців досягнути точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання, та створити єдність і цілісність музично – художнього образу твору.

Диригентська майстерність керування хором завершується концертом – звітом. Випускники залучаються до роботи з хором, працюючи над програмою Підсумкової атестації.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Мета курсу** – підготовка кваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю, удосконалення професійних умінь і навичок диригентської діяльності, співацької культури, формування у майбутніх фахівців творчого підходу до професії.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Хорове диригування” є:

- формування умінь і навичок хорового диригування;
- розвиток вокально-хорових технічних та виконавсько-творчих навичок в системі свідомого володіння голосом;
- ознайомлення з прийомами та методами керування хором та їх практичне опанування;
- вміння свідомо сприймати і аналізувати звучання багатоголосного хору;
- вдосконалювати диригентські навички, необхідні для керування хором у загальноосвітній школі.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти

наступними загальними компетенціями:

- фаховою компетенцією;
- соціальною компетенцією;
- комунікативною компетенцією;
- полікультурною компетенцією;
- інформаційною компетенцією;
- саморозвитку та самоосвіти;
- продуктивної творчої діяльності.

2.4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **набути наступні *фахові компетенції:***

- ціннісно-сміслові (ціннісно-сенсові);
- навчально-пізнавальні (когнітивні, інформаційні);
- творчо-діяльнісні (креативні, предметні);
- полікультурні (загальнопредметні, загальнокультурні);
- соціокультурні (загальнокультурні, комунікативні);
- методологічні компетенції;
- світоглядні компетенції;
- компетенції особистісного самовдосконалення.

2.5. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **набути наступні *предметні компетенції:***

- читання хорової партитури з листа;
- художньо-педагогічний аналіз хорових творів;
- виразне виконання партитури на фортепіано;
- спів а capella окремих хорових партій;
- диригування творів різних жанрів та стилів;
- виконання пісень шкільного репертуару напам'ять;
- вдосконалення навичок диригування хорових творів а capella;
- самостійний підбір найкращих зразків музичного мистецтва для дітей з урахуванням особливостей різних вікових категорій;
- створення супроводу для пісень шкільного репертуару;
- організація практичної роботи з хором;
- диригентсько-виконавська інтерпретація хорового твору;
- вдосконалення диригентської майстерності керування хором.
- доцільний вибір пісенних творів;
- знання шкільного програмного музичного репертуару;
- уміння захопити школярів власним виконанням класичних та сучасних творів;
- прищеплення їм любові до музичної скарбниці хорового мистецтва.

Предмет: процес цілеспрямованої музичної підготовки студентів до майбутньої професії.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи диригентської майстерності

Тема 1. Диригентська техніка та її завдання при керуванні хором.

Диригентський апарат. Основи диригентської техніки

Тема 2. Структура диригентського жесту. Показ вступу та закінчення

Тема 3. Диригентський показ пауз, цезур, подиху, акцентів, штрихів.

Тема 4. Звуковедення legato і non legato

Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій.

Виконання пісень дошкільного репертуару

Змістовий модуль 2. Формування умінь та навичок диригування

Тема 1. Диригування у розмірах 2/4

Тема 2. Диригування у розмірах 3/4

Тема 3. Диригування у розмірах 4/4

Тема 4. Фразування. Показ дихання по фразам

Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій.

Виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару (1 клас).

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

І курс

Роль навчальної дисципліни. Диригування у процесі підготовки музичного керівника, вчителя музики, керівника шкільного хору. Загальні питання диригентсько-хорової майстерності. Диригентський апарат: положення корпусу, голови, рук, плечей, передпліччя, кистей рук, роль міміки. Основні принципи та характер диригентських рухів, їх властивості. Тактування, підготовчі вправи до тактування. Фази диригентського жесту, структура долі в диригентських схемах, фіксує грань (точка). Поняття афтакта, сильної та слабкої долі такту. Три моменти вступу: увага, дихання, вступ. Початковий і міждольний афтакти. Прийоми закінчення: підготовка рухів до закінчення та зняття. Робота над постановкою диригентського апарату. Визначення функцій правої і лівої руки. Показ дихання по фразам, витриманих долей, вступу та зняття на різні долі такту. Диригування у розмірах 3/4, 4/4, 2/4, (середні, помірні та помірньо-швидкі темпи). Фермата в середині та в кінці твору. Метод вивчення хорового твору: гра партитури, спів голосів, диригування, усний аналіз.

Протягом року студент повинен вивчити 4 твори з техніки диригування, 1 пісню для дітей дошкільного віку і 1 пісню для I класу.

4. Структура навчальної дисципліни 1 курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
лекції		практ	сем	пк	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Основи диригентської майстерності							
Тема 1. Диригентська техніка та її завдання при керуванні хором. Диригентський апарат Основи диригентської техніки.	2		2				
Тема 2. Структура диригентського жесту. Показ вступу та закінчення	5		4				1
Тема 3. Диригентський показ пауз, цезур, подиху, акцентів, штрихів.	4		4				
Тема 4. Звуковедення legato і non legato	2		2				
Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного репертуару.	5		3		1		1
Разом за змістовим модулем 1.	18		15		1		2
Змістовий модуль 2. Формування умінь та навичок диригування							
Тема 1. Диригування у розмірах 2/4	3		3				
Тема 2. Диригування у розмірах 3/4	3		3				
Тема 3. Диригування у розмірах 4/4	5		4				1
Тема 4. Фразування. Показ дихання по фразах	3		3				
Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару (1 клас).	5		3		1		1
Разом за змістовим модулем 2.	19		16		1		2
Усього годин за 1 курс	37		31		2		4

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість год
1	Диригентська техніка та її завдання при керуванні хором. Диригентський апарат . Основи диригентської техніки.	2
2	Структура диригентського жесту. Показ вступу та закінчення	4
3	Диригентський показ пауз, цезур, подиху, акцентів, штрихів.	4
4	Звуковедення legato і non legato	2
5	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного репертуару.	3
6	Диригування у розмірах 2/4	3
7	Диригування у розмірах 3/4	3
8	Диригування у розмірах 4/4	4
9	Фразування. Показ дихання по фразах	3
10	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару (1 клас).	3
	Разом	31

6. Теми модульного контролю знань

№ з/п	Назва теми	Кількість год
1	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного репертуару.	1
2	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару (1 клас).	1
	Разом	2

7. Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість год
1	Структура диригентського жесту. Показ вступу та закінчення	1
2	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного репертуару.	1
3	Диригування у розмірах 4/4	1
4	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів хорових партій. Виконання пісень дошкільного та шкільного репертуару (1 клас).	1
	Разом	4

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: пояснювально-ілюстративний (пояснення, показ, прослуховування).

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні.

3) За ступенем самостійності мислення: інструктивно-репродуктивні (аналіз хорової партитури), пошукові, проблемні (інтерпретація виконавської концепції художнього образу).

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів над музичною та методичною літературою, самостійна робота над програмним репертуаром, виконання індивідуальних творчих завдань, створення виконавської моделі, прогнозування хорового звучання.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: створення ситуацій зацікавленості, створення ситуації пізнавальної новизни.

9. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, написання анотацій.

Методи самоконтролю: складання плану роботи, самооцінка, самоаналіз.

10. Критерії і рівні поточного оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування

Підсумкова кількість балів (макс-10)	Критерії оцінювання
9-10 (високий рівень)	Уміння самостійного використання методичної і спеціальної музичної літератури. Здатність до написання анотацій з детальним аналізом хорових творів. Створення власних інтерпретацій вокально-хорових творів. Професійне виконання пісень шкільного репертуару.
7-8 (достатній рівень)	Достатні методичні знання з хорового диригування. Не зовсім виразне виконання вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Здатність до самоаналізу та самовдосконалення.
4-6	Поверхові теоретичні і практичні знання та навички з хорового диригування. Недостатні навички володіння

(середній рівень)	методичною літературою. Задовільне виконання самостійних тематичних і творчих завдань. Не емоційне виконання вокально-хорових творів. Неготовність до створення власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.
1-3 (низький рівень)	Нездатність до самостійного опрацювання методичної літератури з хорового диригування і виконання творчих самостійних завдань. Неспроможність до створення власних диригентських інтерпретацій. Наявність помилок під час виконання вокально-хорових творів і детального аналізу хорових творів різних стилів і жанрів. Нездатність виконання пісень шкільного репертуару під власний супровід.

11. Шкала підсумкового оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування

Підсумкова кількість балів (макс-25)	Критерії оцінювання
23-25	Професійне диригування вокально-хорових творів. Власна диригентсько-виконавська інтерпретація творів різних жанрів і стилів. Емоційне виконання на музичному інструменті пісень шкільного і дошкільного репертуару під власний супровід.
21-22	Здатність майбутніх учителів музики володіти спеціальними диригентськими уміньми і навичками (репертуарними, виконавськими, фаховими). Готовність застосовувати набуті знання і уміння на заняттях з хорового диригування та у практичній роботі з хоровим колективом..
19-20	Самостійне виконання тематичних і творчих завдань. Достатній рівень теоретичних і практичних знань з хорового диригування. Емоційне виконання пісень шкільного репертуару. Достатні знання з методики по розучуванню вокально-хорових творів.
17-18	Задовільне виконання тематичних і творчих завдань для самостійної роботи. Посередні знання з методики по розучуванню пісень шкільного репертуару. Не емоційне виконання вокально-хорових творів або виконання з великою кількістю технічних помилок.
15-16	Помірні методичні знання з хорового диригування. Не виразне диригування вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу спеціаліста на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, контрольне прослуховування.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі прослуховування.

Анотації, які виконують студенти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються під час індивідуальних занять.

Модульний контроль студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. У табл. представлено розподіл балів, що присвоюється майбутнім учителям музики упродовж вивчення дисципліни «Хорове диригування».

Система поточного і підсумкового контролю знань (1 курс)

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю.

№	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	31	31
2.	Робота на практичних заняттях	10	31	310
3.	Модульний контроль (прослуховування)	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	4	20
Всього		411		
З урахуванням коефіцієнта		4,11		

Коефіцієнт - 4,11

12. Методичне забезпечення курсу

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ плани практичних занять з хорового диригування;
- ✓ навчальні посібники з диригування;
- ✓ музично-хорова література;
- ✓ методична література з хорового диригування і хорознавства;
- ✓ оновлена програма музичного виховання у школі;
- ✓ перелік основних термінів та понять з дисципліни;
- ✓ аудіоплейєр з записами хорової музики у форматі mp3;
- ✓ хрестоматії з репертуаром хорових творів.

13. Очікування результатів

13.1. Після проходження курсу навчальної дисципліни з хорового диригування, згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні **знати**:

- провідну мету і завдання педагогічної діяльності в напрямку художньо-естетичного виховання засобами хорового мистецтва;
- специфіку добору дидактично - доцільного музичного матеріалу з урахуванням загально- естетичного та музичного розвитку дитини;
- методику вивчення хорових творів;
- закономірності музичного сприйняття, психологічні особливості музичного розвитку дітей різного віку засобами музичного мистецтва;
- специфіку виконання репертуару з програм музичного виховання в дошкільному навчальному закладі та в загальноосвітній школі.

13.2. Після проходження курсу навчальної дисципліни з хорового диригування, згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні **вміти** :

- грати хорову партитуру твору;
- розкрити авторський задум та виразно донести його до слухача;
- точно відтворювати інтонаційний зміст кожної хорової партії;
 - самостійно добирати дидактично доцільні зразки музичного мистецтва для дітей з урахуванням особливостей різних вікових категорій;
 - володіти грою на фортепіано та вокалом для виконання пісень дитячого репертуару, що входять до програм загальноосвітньої школи та ДНЗ;
 - грамотно, професійно проводити роботу з хором;
 - вдосконалювати навички диригування хорових творів без супроводу;
 - застосовувати диригентську техніку у практичній роботі з хором.

14. Рекомендована література

Базова

1. Зимовець Ю.М. Основи диригентської техніки. Методичний посібник. – Херсон, 2004.
2. Зеленецька І. Співають діти. – Київ, 2003.
3. Бенч О. Український хоровий спів. К., 2002.
4. Венгрус Л.А. Хоровий спів. З-П.: Музика, 2000 р.
5. Живов В.Л. Хорове виконавство. Методика. Практика. М.: Владос, 2003 р.
6. Осеннева М.С., Самарін В.А. Хоровий клас і практична робота з хором. М.: Академія, 2003 р. - 192 с.
7. Дзвінка пісня /упор. Заринська М. - К.: Музична Україна, 1980.
8. Данькевич К. Опера "Богдан Хмельницький", клавір.
9. Збірка пісень "Любимо землю свою" / упор. Красотіна Є., Рюміна К., Левіт Ю. - К.: Музична Україна, 1976.
10. Бібліотека хормейстера, вип.2 /упор. Муравський П. -К.: Музична Україна, 1978.
11. Збірка пісень /упор. Копилова Т., -К.: Музична Україна, 1987.
12. Свято хору /упор. Виноградова Є. —К.: Музична Україна, 1990.
13. Болгарський А. Хоровий клас і практика роботи з хором. -К.: Музична Україна, 1987.
14. Горбенко С. Дитяче хорове виховання в Україні. -К.: Інститут змісту і методів навчання, 1999.
15. Колесса М. Хорові твори. – Київ, 2005.
16. Леонтович М. Хорові твори.–Київ, 2005 р. – 376 с.
17. Бородін А. Опера «Князь Ігор», клавір.
18. Верді Дж. Опера "Ріголетто", клавір.
19. Даргомижський А. Опера "Русалка", клавір.

Допоміжна

20. Теряєва Л.А. Міждисциплінарні зв'язки у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів музики // Електронне наукове фахове видання «Освітологічний дискурс» Київського університету імені Бориса Грінченка, випуск № 2 (10), 2015р.
21. Теряєва Л.А. Формування методичної компетентності майбутніх учителів музики з диригентсько- хорової підготовки на основі модульного навчання / Л.А. Теряєва // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені

М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти: Збірник наукових праць.- Вип.20 (25). К. : НПУ ім.М.П. Драгоманова, 2016. – 91-94 с.

22.Теряєва Л.А. Особливості формування методичної компетентності майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф., 14-15 квіт. 2016р./ МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін.; за заг. ред. Огневюка В.О.; [редкол.: В.О.Огневюк, Н.М. Віннікова, К.Ю. Бацак, О.М. Олексюк та ін.]. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 701-706 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського,
<http://www.nbuv.gov.ua/>
- 2.Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського,
www.dnpb.gov.ua/
3. Федорченко, В.К. (2005) Розвиток творчого мислення студентів на індивідуальних заняттях з хорового диригування. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (21). pp. 139-141.
<http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/2230>
4. Библиотека Гумер, <http://www.gumer.info/>
- 5.Електронна бібліотека книг по хорознавству,
<http://hor.by/methodus/bibliography/books-2/>
- 6.Робота диригента з хоровим колективом,
culturalstudies.in.ua/2009_metod_klub_2.php

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б.Жильцов

«___» _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

для студентів 2 курсу

галузь знань 0202 Мистецтво,
спеціальність 5.02020401 Музичне мистецтво

Київ
2016

Робоча програма «Хорове диригування» для студентів 2 курсу
галузі знань 0202 Мистецтво, спеціальності 5.02020401 Музичне мистецтво

Розробник: Теряєва Лариса Анатоліївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «_____» _____20____ р. № _____

Голова циклової комісії музики і хореографії

_____ (Т.В.Романова)
(підпис)

© _____20__ рік

© _____20__ рік

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»

Курс	Напря́м, спеціально́сть, осві́тно-кваліфіка́ційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів: 1</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 180 годин</p> <p>II курс – 34 год.</p> <p>Тижневе навантаження: 1 год.</p>	<p>Шифр та назва галузі знань: <i>Мистецтво 0202</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>5.02020401 Музичне мистецтво</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>"молодший спеціаліст"</i></p>	<p>Рік підготовки: II</p> <p>Семестр: 3-4</p> <p>Аудиторних занять - 30 год.: 3 семестр – 15 год. 4 семестр – 15 год.</p> <p>3 них практичні заняття - 28 год.: 3 семестр – 14 год. 4 семестр – 14 год.</p> <p>контроль знань – 2 год.: 3 семестр – 1 год. 4 семестр – 1 год.</p> <p>Самостійна робота – 4 год.: 3 семестр – 2 год. 4 семестр – 2 год.</p>

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 3. Удосконалення техніки диригування

Тема 1. Види звуковедення. Диригування на staccato

Тема 2. Агогіка. Види фермат.

Тема 3. Засоби художньої виразності у диригентському мистецтві. Ритмічні труднощі

Тема 4. Розмір 6/8 та розмір 6/4 по шести і двочастковій схемі.

Тема 5. Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ ауфтакту шкільної пісні. Гра хорової партитури, спів кожної партії.

Змістовий модуль 4. Засоби музичної виразності

Тема 1. Оволодіння навичками показу рухливих нюансів.

Тема 2. Робота над виразністю жеста.

Тема 3. Ауфтакт. Значення ауфтактів при диригуванні.

Тема 4. Роль дикції під час виконання музичних творів.

Тема 5. Виконання пісень шкільного репертуару (2 клас). Визначення шляхів роботи над вокально-хоровими труднощами.

3. ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

II курс

Поглиблення знань та вдосконалення вмінь диригування, отриманих раніше. Подальше розділення функцій правої та лівої руки. Показ вступу після основної метричної долі (дроблений вступ). Паузи. Різні види фермат. Прийоми диригування та звуковедення легато, нон-легато, стаккато. Засвоєння пунктирного ритму. Робота над творами, які мають контрастну динаміку, прийоми показу фразування. Диригування у розмірах 6/8 та 6/4 у повільних темпах. Диригування у розмірах 2/2 та "аля бреве" у розмірі 4/4. Загальні принципи показу нерухливих динамічних відтінків (амплітуда, позиції).

Протягом другого року навчання студент повинен вивчити 4 твори з техніки диригування (однорідні та мішані хори гамофонно-гармонічного та мішаного складу з елементами поліфонії), 3 шкільні пісні (II клас), 3 пісні з репертуару дітей середнього дошкільного віку. Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ процесу розучування пісні (співати мелодію

тактувати), диригування партитури шкільної пісні. Вміння підібрати розспівку до пісні.

3. Структура навчальної дисципліни

2 курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
лекції		практ	сем	пк	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 3. Удосконалення техніки диригування							
Тема 1. Види звуковедення. Диригування на staccato	3		3				
Тема 2. Агогіка. Види фермат.	3		3				
Тема 3. Засоби художньої виразності у диригентському мистецтві. Ритмічні труднощі.	4		3				1
Тема 4. Розмір 6/8 та розмір 6/4 по шести і двочастковій схемі.	2		2				
Тема 5. Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ ауфтакту шкільної пісні. Гра хорової партитури, спів кожної партії	5		3		1		1
Разом за змістовим модулем 3.	17		14		1		2
Змістовий модуль 4. Засоби музичної виразності							
Тема 1. Оволодіння навичками показу рухливих нюансів	3		3				
Тема 2. Робота над виразністю жеста.	2		2				
Тема 3. Ауфтакт. Значення ауфтактів при диригуванні	4		3				1
Тема 4. Роль дикції під час виконання музичних творів..	3		3				
Тема 5. Виконання пісень	5		3		1		1

шкільного репертуару(2 клас). Визначення шляхів роботи над вокально-хоровими труднощами.						
Разом за змістовим модулем 4.	17		14		1	2
Усього годин за 2 курс	34		28		2	4

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість год
1	Види звуковедення.Диригування на staccato	3
2	Агогіка.Види фермат.	3
3	Засоби художньої виразності у диригентському мистецтві. Ритмічні труднощі.	3
4	Розмір 6/8 та розмір 6/4 по шести і двочастковій схемі.	2
5	Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ ауфтакту шкільної пісні.Гра хорової партитури, спів кожної партії	3
6	Оволодіння навичками показу рухливих нюансів	3
7	Робота над виразністю жеста.	2
8	Ауфтакт.Значення ауфтактів при диригуванні	3
9	Роль дикції під час виконання музичних творів..	3
10	Виконання пісень шкільного репертуару(2 клас). Визначення шляхів роботи над вокально-хоровими труднощами.	3
	Разом	28

6. Теми модульного контролю знань

№ з/п	Назва теми	Кількість год
1	Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ ауфтакту шкільної пісні.Гра хорової партитури, спів кожної партії	1
2	Виконання пісень шкільного репертуару(2 клас). Визначення шляхів роботи над вокально-хоровими труднощами.	1
	Разом	2

7. Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість год
1	Засоби художньої виразності у диригентському мистецтві.. Ритмічні труднощі.	1

2	Удосконалення роботи над виконанням дитячих пісень під власний супровід. Показ ауфтакту шкільної пісні. Гра хорової партитури, спів кожної партії	1
3	Ауфтакт. Значення ауфтактів при диригуванні	1
4	Виконання пісень шкільного репертуару (2 клас). Визначення шляхів роботи над вокально-хоровими труднощами.	1
	Разом	4

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: пояснювально-ілюстративний (пояснення, показ, прослуховування).

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні.

3) За ступенем самостійності мислення: інструктивно-репродуктивні (аналіз хорової партитури), пошукові, проблемні (інтерпретація виконавської концепції художнього образу).

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів над музичною та методичною літературою, самостійна робота над програмним репертуаром, виконання індивідуальних творчих завдань, створення виконавської моделі, прогнозування хорового звучання.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: створення ситуацій зацікавленості, створення ситуації пізнавальної новизни.

9. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, написання анотацій.

Методи самоконтролю: складання плану роботи, самооцінка, самоаналіз.

13. Критерії і рівні поточного оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування

Підсумкова кількість балів (макс-10)	Критерії оцінювання
9-10 (високий рівень)	Уміння самостійного використання методичної і спеціальної музичної літератури. Здатність до написання анотацій з детальним аналізом хорових творів. Створення власних інтерпретацій вокально-хорових творів.

	Професійне виконання пісень шкільного репертуару.
7-8 (достатній рівень)	Достатні методичні знання з хорового диригування. Не зовсім виразне виконання вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Здатність до самоаналізу та самовдосконалення.
4-6 (середній рівень)	Поверхові теоретичні і практичні знання та навички з хорового диригування. Недостатні навички володіння методичною літературою. Задовільне виконання самостійних тематичних і творчих завдань. Не емоційне виконання вокально-хорових творів. Неготовність до створення власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.
1-3 (низький рівень)	Нездатність до самостійного опрацювання методичної літератури з хорового диригування і виконання творчих самостійних завдань. Неспроможність до створення власних диригентських інтерпретацій. Наявність помилок під час виконання вокально-хорових творів і детального аналізу хорових творів різних стилів і жанрів. Нездатність виконання пісень шкільного репертуару під власний супровід.

14.Шкала підсумкового оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування

Підсумкова кількість балів (макс-25)	Шкала оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS
23-25	Професійне диригування вокально-хорових творів. Власна диригентсько-виконавська інтерпретація творів різних жанрів і стилів. Емоційне виконання на музичному інструменті пісень шкільного і дошкільного репертуару під власний супровід.	A
21-22	Здатність майбутніх учителів музики володіти спеціальними диригентськими вміннями і навичками (репертуарними, виконавськими, фаховими). Готовність застосовувати набуті знання і вміння на заняттях з хорового диригування та у практичній роботі з хором колективом..	B
19-20	Самостійне виконання тематичних і творчих завдань. Достатній рівень теоретичних і практичних знань з хорового диригування. Емоційне виконання пісень шкільного репертуару. Достатні знання з методики по розучуванню вокально-хорових	C

	творів.	
17-18	Задовільне виконання тематичних і творчих завдань для самостійної роботи. Посередні знання з методики по розучуванню пісень шкільного репертуару. Не емоційне виконання вокально-хорових творів або виконання з великою кількістю технічних помилок.	Д
15-16	Помірні методичні знання з хорового диригування. Не виразне диригування вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.	Е

Кожний модуль включає бали за поточну роботу спеціаліста на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, контрольне прослуховування.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі прослуховування.

Анотації, які виконують студенти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються під час індивідуальних занять.

Модульний контроль студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. У табл. представлено розподіл балів, що присвоюється майбутнім учителям музики упродовж вивчення дисципліни «Хорове диригування».

Система поточного і підсумкового контролю знань.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю.

(2 курс)

№	Вид діяльності		Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	28	28
2.	Робота на практичних заняттях	10	28	280
3.	Модульний контроль (прослуховування)	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	4	20
Всього			378	
З урахуванням коефіцієнта			3,78	

Коефіцієнт -3,78

12. Методичне забезпечення курсу

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ плани практичних занять з хорового диригування;
- ✓ навчальні посібники з диригування;
- ✓ музично-хорова література;
- ✓ методична література з хорового диригування і хорознавства;
- ✓ оновлена програма музичного виховання у школі;
- ✓ перелік основних термінів та понять з дисципліни;
- ✓ аудіоплейєр з записами хорової музики у форматі mp3;
- ✓ хрестоматії з репертуаром хорових творів.

13. Очікування результатів

13.1. Після проходження курсу навчальної дисципліни з хорового диригування, згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні **знати**:

- провідну мету і завдання педагогічної діяльності в напрямку художньо-естетичного виховання засобами хорового мистецтва;
- специфіку добору дидактично - доцільного музичного матеріалу з урахуванням загально- естетичного та музичного розвитку дитини;
- методику вивчення хорових творів;
- закономірності музичного сприйняття, психологічні особливості музичного розвитку дітей різного віку засобами музичного мистецтва;
- специфіку виконання репертуару з програм музичного виховання в дошкільному навчальному закладі та в загальноосвітній школі.

13.2. Після проходження курсу навчальної дисципліни з хорового диригування, згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні **вміти** :

- грати хорову партитуру твору;
- розкрити авторський задум та виразно донести його до слухача;
- точно відтворювати інтонаційний зміст кожної хорової партії;
 - самостійно добирати дидактично доцільні зразки музичного мистецтва для дітей з урахуванням особливостей різних вікових категорій;
 - володіти грою на фортепіано та вокалом для виконання пісень дитячого репертуару, що входять до програм загальноосвітньої школи та ДНЗ;
 - грамотно, професійно проводити роботу з хором;
 - вдосконалювати навички диригування хорових творів без супроводу;
 - застосовувати диригентську техніку у практичній роботі з хором.

14. Рекомендована література

Базова

1. Зимовець Ю.М. Основи диригентської техніки. Методичний посібник. – Херсон, 2004.
2. Зеленецька І. Співають діти. – Київ, 2003.
3. Бенч О. Український хоровий спів. К., 2002.
4. Венгрус Л.А. Хоровий спів. З-П.: Музика, 2000 р.
5. Живов В.Л. Хорове виконавство. Методика. Практика. М.: Владос, 2003 р.
6. Осеннева М.С., Самарін В.А. Хоровий клас і практична робота з хором. М.: Академія, 2003 р. - 192 с.
7. Дзвінка пісня /упор. Заринська М. - К.: Музична Україна, 1980.
8. Данькевич К. Опера "Богдан Хмельницький", клавір.
9. Збірка пісень "Любимо землю свою" / упор. Красотіна Є., Рюміна К., Левіт Ю. -К.: Музична Україна, 1976.
10. Бібліотека хормейстера, вип.2 /упор. Муравський П. -К.: Музична Україна, 1978.
11. Збірка пісень /упор. Копилова Т., -К.: Музична Україна, 1987.
12. Свято хору /упор. Виноградова Є. —К.: Музична Україна, 1990.
13. Болгарський А. Хоровий клас і практика роботи з хором. -К.: Музична Україна, 1987.
14. Горбенко С. Дитяче хорове виховання в Україні. -К.: Інститут змісту і методів навчання, 1999.
15. Колесса М. Хорові твори. – Київ, 2005.
16. Леонтович М. Хорові твори.–Київ, 2005 р. – 376 с.
17. Бородін А. Опера «Князь Ігор», клавір.
18. Верді Дж. Опера "Ріголетто", клавір.
19. Даргомижський А. Опера "Русалка", клавір.

Допоміжна

20. Теряєва Л.А. Міждисциплінарні зв'язки у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів музики // Електронне наукове фахове видання «Освітологічний дискурс» Київського університету імені Бориса Грінченка, випуск № 2 (10), 2015р.
21. Теряєва Л.А. Формування методичної компетентності майбутніх учителів музики з диригентсько- хорової підготовки на основі модульного навчання / Л.А. Теряєва // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти:

Збірник наукових праць.- Вип.20 (25). К. : НПУ ім.М.П. Драгоманова, 2016. – 91-94 с.

22.Теряєва Л.А. Особливості формування методичної компетентності майбутніх учителів музики на заняттях з хорового диригування // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття: матер. II Міжнарод. наук.- практ. конф., 14-15 квіт. 2016р./ МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін.; за заг. ред. Огнев юка В.О.; [редкол.: В.О.Огнев юк, Н.М. Віннікова, К.Ю. Бацак, О.М. Олексюк та ін.]. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 701-706 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського,

<http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського,

www.dnpb.gov.ua/

3. Федорченко, В.К. (2005) Розвиток творчого мислення студентів на індивідуальних заняттях з хорового диригування. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (21). pp. 139-141.

<http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/2230>

4. Библиотека Гумер, <http://www.gumer.info/>

5. Електронна бібліотека книг по хорознавству,

<http://hor.by/methodus/bibliography/books-2/>

6. Робота диригента з хоровим колективом,
culturalstudies.in.ua/2009_metod_klub_2.php